

MISIJA NEAIZSNIEGTO LABĀ

1. DAĻA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ap. d. 17; 1. Kor. 2:2, Rom. 1:18–25.

ATMIŅAS PANTS:

“Dievs, kas radījis pasauli un visu, kas tanī, būdams debess un zemes Kungs, nemājo rokām celtos tempļos.” (Ap. d. 17:24)

Attēlojot to, ko Pāvils darīja Atēnās, Lūka rakstīja: “Viņš sarunājās sinagogās ar jūdiem un dievbijīgajiem un ik dienas tirgus laukumā ar visiem, kas gadījās.” (Ap. d. 17:17)

Dabīgi Pāvils visērtāk būtu juties, darbojoties pie ebrejiem, kas bija viņa paša miesa un asinis. Bet Pāvils atteicās apmierināties ar darbošanos tikai savējo vidū. Viņš bija aicināts aizsniegt arī citus.

Vai arī Pāvils varēja strādāt tikai ar “dievbijīgajiem” pagāniem, kuru pasaules skatījums jau bija būtiski izmainījies. Viņiem bija bibelisks pamats, uz kā Pāvils varēja būvēt tālāk, pat ja viņiem vēl joprojām bija jāiepazīst Dievs, no kā viņi “bijās”, – Mesija Jēzus.

Bet nē. Esot Atēnās – pilsētā, kas slavēta ar savu filosofiju, – Pāvils centās aizsniegt cilvēkus arī tur. Daudzi no tiem bija ar tādu izcelsmi un pasaules skatījumu, kas radikāli atšķīrās no ebrejiem un viņu svētās vēstures. Tā veidoja pamatu ticībai, ko Pāvils gribēja mācīt atēniešiem.

Kā Pāvils centās aizsniegt šos cilvēkus, un ko mēs varam mācīties no viņa mēģinājumiem?

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 9. decembrī.

Ebreji Atēnās

Izlasi Ap. d. 17:1–16. Kā Pāvils beidzot nokļuva Atēnās, un kā viņš reaģēja uz to, ko tur atrada? _____

Atēnu pilsēta bija “pilna elku” (Ap. d. 17:16). Zinot savas tautas vēsturi un viņu noslieces uz elkdievību (neskatoties uz nebeidzamiem brīdinājumiem), Pāvils bija sarūgtināts par visiem elkiem, ko viņš atrada arī Atēnās. Nav šaubu, Pāvilu motivēja līdzjūtība pret atēniešiem, kas būtu nomiruši savos grēkos, ja vien nebūtu mācījušies no patiesā Dieva.

Mūsdienās pilsētas vēl joprojām ir pilnas ar elkiem, lai gan tie ir mazāk pamanāmi kā Pāvila dienās. Un diemžēl daudzi ticīgie ir pilnībā spējīgi iet cauri pilsētai, nereaģējot ne mazākajā veidā uz tās elkiem. Tomēr Pāvils bija pietiekami savienojies ar Svēto Garu, lai reaģētu. Atšķirībā no daudziem ticīgajiem Pāvils jau bija sapratis, ka Dievs grib, lai atēnieši tiktu glābti līdz ar visiem pārējiem. Viņš saprata, ka globālās misijas ideja nozīmēja nest evaņģēliju tiem, kas bija pilnībā neaizsniegti, ieskaitot elkus pielūdzošos pagānus, kā arī filosofus Atēnu ielās.

Tādēļ Pāvils bieži apmeklēja tirgus laukumu, kur šie cilvēki bija sastopami. Mēs varētu teikt, ka viņš izveidoja pirmo Globālās misijas centru, kur viņš izmantoja tirgus laukumu, lai mācītos un pārbaudītu metodes, kā aizsniegt šo pagānu sirdis un prātus.

Pāvils zināja, ka viņš nevar tuvoties atēniešiem tādā pašā veidā, kā viņš tuvojās jūdiem vai pat dievbijīgajiem pagāniem. Šie bija cilvēki, kuru izejas punkts nebija Israēla Dievs vai Viņa darbi Israēla tautas vidū. Lai arī cik svarīgi šie koncepti bija jūdiem un pat dievbijīgajiem pagāniem, tie neko nenozīmēja cilvēkiem, ko Pāvils sastapa Atēnu tirgus laukumā. Tāpēc bija vajadzīga pilnīgi jauna pieeja.

Arī mūsdienās mēs bieži cenšamies aizsniegt cilvēkus, kuru izcelsmei nav nekā kopīga ar to, ko sauc par «jūdu-kristiešu» mantojumu. Tādējādi līdzīgi Pāvilam mums ir nepieciešams pielāgoties. Pieveja, kas varbūt labi strādā Buenosairesā, var būt nederīga Bangkokā.

Kādus elkus cilvēki pielūdz tavā kultūrā, un kā tu vari atvērt viņu acis ieraudzīt, cik tas viss ir bezjēdzīgi? _____

Pāvils Areiopagā

Ņemot vērā Dieva doto uzdevumu, Pāvils bija gatavs sludināt evaņģēliju, lai arī kur atrastos.

Izlasi Ap. d. 17:18–21. Kādi bija daži no veidiem, kā pagāni tirgus laukumā reaģēja uz Pāvila jautājumiem un runāšanu? _____

Skaidrs, ka ar saviem “svešajiem dieviem” Pāvils uz cilvēkiem tirgus laukumā atstāja ietekmi (Ap. d. 17:18) un ka tāpēc viņu aizveda uz Areiopagu, pilsētas daļu, kur tika apspriesti juridiski un reliģiski jautājumi, lai gan neliekas, ka Pāvils piedzīvoja kādu juridisku tiesāšanu. Šķiet, viņi tikai uzklausa viņu un viņa “jauno mācību” (Ap. d. 17:19). Būtu grūti ignorēt Pāvila daiļrunību, dedzību un gudrību, pat ja viņš popularizēja idejas, kas šiem cilvēkiem likās ļoti dīvainas.

Ap. d. 17:21 teikts, ka atēnieši nedarīja neko citu, kā vien klausījās un apsprieda jaunākās atziņas. Vai Lūka vainoja viņus slinkumā? Iespējams, ka ne. Drīzāk viņš norādīja uz to, ka viņi bija pieredzējuši domātāji un debatētāji. Galu galā Grieķijā bija radušies tādi vīri kā Sokrats, Plato un Aristotelis – filosofi, kuru ietekme sniedzas līdz pat mūsdienām. Atēnas gadsimtiem ilgi bija intelektuālās un filosofiskās domas centrs. Lai gan daļa šo domātāju nebija ateisti (pavisam noteikti ne tādā ziņā, ko mēs ar ateismu saprotam mūsdienās), daudzas no viņu filosofiskajām idejām bija radikāli atšķirīgas no kristietības mācībām. Piemēram, ir grūti epikūriešu un stoīķu filosofijā atrast vietu kaut kam tādām kā augšāmcēlies Mesija.

Atēnās Pāvils bija gaidījis, ka Svētais Gars varēs izmantot viņa zināšanas un oratora prasmes, ko viņš bija ieguvis pie sava skolotāja Gamaliēla. Bet realitātē Pāvila izglītība Atēnu ielās bija tā, ko Svētais Gars varēja izmantot pat vēl vairāk. “Gudrākie no viņa klausītājiem bija pārsteigti, klausoties viņa spriedumu. Viņš parādīja, ka zina viņu mākslas darbus, viņu literatūru un reliģiju.” (Elena Vaita “Apustuļu darbi” 237. lpp.)

Pēc piedzīvotā ar šiem pagāniem un filosofiem Atēnās Pāvils rakstīja korintiešiem: “Es jūsu starpā negribēju neko citu zināt kā vien Jēzu Kristu un to pašu krustā sistu.” (1. Kor. 2:2) Kāda mācība mums šeit ir dota par to, cik centrālam jābūt Kristum mūsu vēstī, lai arī kam mēs to sludinātu? _____

Pāvils un nezināmais Dievs

Ievēro, ka Pāvils nenoniecina atēniešu viltus reliģiju jeb dievus. Viņš atrada visas labās domas, ko varēja atrast, lai arī cik to bija maz, un padarīja tās lielākas.

Izlasi Ap. d. 17:22, 23. Ko Pāvils tur darīja, mēģinot aizsniegt šos cilvēkus ar evaņģēliju?

“Atēnieši, es redzu, ka jūs visās lietās esat ļoti dievbijīgi.” (Ap. d. 17:22) Pāvils izteica komplimentu pagāniem! Viņu reliģija visādos veidos bija maldinoša, un tomēr Pāvils izteica komplimentu viņu uzticībai.

Pāvils turpināja: “Jo, staigādams un aplūkodams jūsu svētumus...” (Ap. d. 17:23) Aprakstot savu personīgo atēniešu reliģijas izpēti, Pāvils parādīja cieņpilnu attieksmi pret šiem cilvēkiem. Viņš nelielīja sevi kā pašpasludinātu ekspertu ar visām atbildēm, kā viņa klausītājiem būtu jāmainās. Lai arī viņš bija eksperts un viņam bija atbildes, viņš sevi neuzspieda kā ekspertu, jo tad tiktu pilnībā noraidīts. Tā vietā Pāvilu uzskatīja par tādu, kam cilvēki rūp un kas vēl viņiem labu.

Komentējot uzrakstu “Nezināmajam dievam” (Ap. d. 17:23), Pāvils izmantoja to, ko varēja uzskatīt par kopīgo. Viņi ticēja dievam (patiesībā daudzi), kas bija lielisks sākums un varēja atvērt ceļu uz dziļāku sarunu. Viņš neizsmēja ideju par altāri nezināmajam dievam. Tā vietā viņš novērtēja un apbrīnoja cilvēkus, kas pietiekami rūpējās par garīgām lietām, lai pieliktu pūles un ieguldītu līdzekļus, pielūdzot kaut ko, ko viņi nepazīna, ja nu viņi kaut ko ir palaiduši garām.

Vai viņi bija nomaldījušies? Protams, bet to varēja risināt. Sākumā bija svarīgi, ka viņi bija dievbijīgi, lai arī maz saprata. Tas, kā Pāvils atzina, bija materiāls, ar ko Svētais Gars varēja strādāt. Pāvils bija atradis tēmu, par ko runāt, un tas izraisīja viņu interesi.

Kādus tiltus un saskarsmes punktus jūs varat iedomāties, kas pavērtu iespējas dziļākai sarunai ar tiem, ar kuriem jūs nonākat saskarē? _____

Iepazīstinot ar jaunu Dievu

Tagad, kad Pāvils bija ieguvis Atēnu domātāju uzmanību, viņš pievērsa savu klausītāju uzmanību Debesu Dievam.

Izlasi Ap. d. 17:24–27. Kādu pieeju Pāvils šeit izmantoja, mēģinot aizsniegt šos cilvēkus?

Cilvēkiem, kas pietiekami rūpējās par garīgām lietām, lai uzbūvētu altāri nezināmam dievam, Pāvila vārdi bija intriģējoši: Dievam Radītājam, kas nedzīvo templī, nav vajadzīgs nekas no cilvēkiem, bet Viņš nodrošina cilvēku vajadzības. Kultūrā, kas bija iegrimusi grieķu mitoloģijā, kurā dievi bija neparedzami, uz sevi vērsti un nežēlīgi, ideja par Dievu, kādu aprakstīja Pāvils, bija brīnišķīgi intriģējoša doma. Un Areiopaga vīri spēra savus pirmos sīkos soliņus pretī mīlestības Dievam.

Fakts, ka šis Dievs, kuru viņi nepazīst, var tikt iepazīts! Patiešām, Viņš arī vēlas būt zināms.

Pāvils, iespējams, Areiopagā runāja vairāk nekā tikai šos dažus vārdus, ko Lūka ir pierakstījis. Šķiet, ka vietas taupīšanas nolūkos Lūka vienkārši apkopoja Pāvila runu. Ja tā ir patiesība, tad katra no idejām, ko mēs esam līdz šim lasījuši, iespējams, tika apaudzēta ar detaļām. Pāvila runu mēs varam sadalīt atsevišķās idejās:

- 1) Pāvils vispirms izsaka komplimentu viņu pašreizējai garīgajai apziņai un nopietnībai;
- 2) pēc tam viņš parāda, ka ir pētījis viņu ticību un atradis dažas lietas, ko no apgūtā viņš respektē;
- 3) tad viņš pastāsta par vienu īpašu lietu, ko bija atklājis šīs reliģijas izpētē, attiecībā uz ko grieķi bija atzinuši, ka neizprot;
- 4) pēc tam viņš līdzdala Dieva aspektu, par ko viņš zināja, ka viņiem tas ir ļoti nepieciešams, tas ir, faktu, ka Dievs eksistē un ka Viņš tos mīl un nav tālu;
- 5) visbeidzot, savas runas beigās, Pāvils pāriet pie brīdinājuma, ko nozīmē atmetēt šī Dieva, kuru viņi vēl nepazīst, atziņu.

Pāvils veda viņus tik tālu, cik varēja, balstoties uz to, ko viņš zināja par viņu ticību. Ja viņš varēja dabūt viņus tik tālu, viņš bija panācis lielu progresu.

Ievērojiet Pāvila aicinājumu radītājam pasaulei un Dievam kā Radītājam (sk. arī Rom. 1:18–25). Kāpēc šī ir tik laba pieeja, ko vismaz sākumā izmantot ar lielāko daļu cilvēku? Kas radītājā pasaulē ir tāds, kas tik spēcīgi norāda uz Dievu? _____

Šķērsojot robežu

Izlasi Ap. d. 17:24–34. Kā Pāvils turpina savu liecību? _____

Interesanti ir atzīmēt, ka Pāvils patiesībā citēja dažus no viņu pašu rakstniekiem, kas, uzrakstījuši kaut ko līdzīgu Bībeles patiesībām, deva Pāvilam iespēju aizvest savus klausītājus vēl tālāk. Tas ir, viņš izmantoja savas zināšanas par viņu ticību, lai meklētu ar viņiem kopīgu pamatu, un tikai tad veda viņus tālāk. Nav šaubu: cenšoties aizsniegt citus, ļoti noderīga metode var būt iepazīšanās ar to, kam viņi tic, un kopīgo saskarsmes punktu meklēšana.

Ievēro arī, ka Pāvils izmantoja kopīgo, lai runātu par to, par ko tiešām gribēja runāt – par Jēzus augšāmcelšanos un cerību, ko tā visiem piedāvā. Lūka apraksta reakciju uz Pāvila noslēdzošajiem vārdiem par augšāmcelšanos. Daži vīpsnāja par šo domu, citi teica, ka vēlas Pāvila sludināšanu par šo jautājumu dzirdēt vēlreiz, un daži ticēja. Galvenais šajā stāstā ir tas, ka viņi visi patiesībā bija klausījušies. Un tāda jau no paša sākuma bija Pāvila cerība.

Mēs zinām, ka daži cilvēki atmetīs evaņģēliju, bet mums ir jādara viss iespējama, lai nodrošinātu to, ka, pirms viņi to atmet, viņi saprot, ko ir atmetuši. Pāvils, izmantojot savu metodi darbā ar atēniešiem un stratēģiski izmantojot to, ko viņš par tiem bija mācījis un uzzinājis, panāca, ka viņi ar atvērtu prātu ieklausījās viņa runā, ka eksistē Dievs, kuru viņi nepazīst, bet kas viņus ir radījis. Šis Dievs viņus mīlēja un gribēja, lai Viņu iepazīst. Viņš bija pret viņiem žēlsirdīgs, neskatoties uz viņu nezināšanu. Bet Tiesas diena tuvojas. Un, ja viss šis izklausās pārāk neticams, tad eksistē pārbaudāms pierādījums tam visam Kristus augšāmcelšanā.

Tagad, kad cilvēki bija dzirdējuši un uztvēruši vēsti, viņiem pašiem bija jāizvēlas: uzreiz to atmet vai arī pētīt tālāk. Daži pētīja tālāk un kļuva par Jēzus sekotājiem (Ap. d. 17:34).

IZAICINĀJUMS: Lūdziet Dievu pēc īpašas vadības, lai jūs zinātu, kā vislabāk liecināt kādam, ko jūs pazīstat.

PAPILDU IZAICINĀJUMS: Izpētiet sociālos medijus kā iespējamo “Areiopagu”, lai atklātu evaņģēliju neticīgajiem ar tādu pašu Pāvila skaidrību un apdomību.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Viens no galvenajiem ieguvumiem, ko var paņemt no Pāvila piedzīvojuma Areiopāgā, ir viņa izpēte uz vietas, kā tuvoties neaizsniegtām neticīgo grupām, kuras rezultātā Atēnās izveidojās neliela ticīgo grupa.

“Apustuļa vārdiem, viņa paša un apkārtējo izturēšanās aprakstam, kādu to mums atstājusi inspirētā spalva, bija jāsavienājas līdz vēlākām paaudzēm, sniedzot liecību par viņa nelokāmo uzticību, viņa drosmi vientulībā un naidīgā vidē un par viņa gūto uzvaru Kristus lietā, pagānisma pašā centrā.

Pāvila vārdi satur bagātīgu atziņu krājumu draudzei. Viņa stāvokli viegli varēja pateikt ko tādu, kas sakaitinātu lepnos klausītājus un viņu pašu novestu grūtībās. Ja apustulis savā runā būtu atklāti uzbrucis viņu dieviem un pilsētas ievērojamajiem vīriem, draudētu briesmas piedzīvot Sokrata likteni. Bet ar dievišķā mīlestībā dzimušu smalkjūtību apustulis uzmanīgi novērsa viņu domas no pagānu dievībām, atklādams viņiem nezināmo, patieso Dievu.” (Elena Vaita “Apustuļu darbi” 240., 241. lpp.)

Tiešā saskarē ar cilvēkiem, pētot viņu kultūru un reliģiju un cienot viņu uzticību garīgām lietām, Pāvils Atēnās panāca kaut ko ievērojamu – ko tādu, kas baznīcai ir zināšanu dārgums. Viņš izvairījās nokaitināt savus klausītājus. Tas pats par sevi bija liels, Dieva iedvesmots sasniegums. Saskaņā ar Elenas Vaitas teikto tas ir zināšanu dārgums, kam mums kā baznīcai ir jāpievērš uzmanība šajā stāstā.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kas ir pirmais solis ikvienam, kurš sāk jaunu evaņģelizācijas darbu pilsētā, ņemot stāstu par Pāvilu Atēnās kā piemēru?

2. Kāda veida uzvedība tiek prasīta no kristieša, lai veidotu tiltus ar cilvēkiem, kas nepazīst Dievu?

3. Ja mūs provocē mūsdienu elku veidi, no kā mums vajadzētu izvairīties, it īpaši sākumā, uzsākot jaunu darbu to cilvēku, kuri pielūdz šos elkus, vidū?

4. Pāvils būtu varējis beigt iepazīstināt cilvēkus ar šo Dievu, kurš viņus mīlēja, un viņi būtu bijuši ļoti apmierināti. Bet tad viņš pārkāpa robežu, kas lika cilvēkiem domāt, ka viņš ir nomaldījies, – viņš pastāstīja par augšāmcelšanos. Vai viņam tas bija jādara? Kāpēc jā vai kāpēc ne?